

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Maria Thordarson
0501-60 54 21

Beslut
2007-09-18

Diarienummer
511-56599-2004

Sida
1(13)

Enligt sändlista

Beslut om bildande av naturreservatet Munkängarna i Götene kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Skälen för beslut
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Sakägarförteckning
Bilaga 5. Besvärshänvisning O4:1
Bilaga 6. Sändlista

Administrativa uppgifter

Namn:	Naturreseptet Munkängarna
RegDOS ID	2000828
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Götene
Ungefärlig mittpunkt	135944 - 650146
Fastigheter och ägare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Nyttjanderättsinnehavare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Areal (ha):	76 hektar
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Natura 2000-beteckning:	SE0540063
Naturgeografisk region:	Vänerslätterna
Objektskategori:	Ä
IUCN-kategori:	Habitat/Artskyddsområde

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara **Naturreservatet Munkängarna**.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m..

Länsstyrelsen har tidigare beslutat om följande områdesskydd som berör det nu bildade naturreservatet:

- Kinnekulle naturvårdsområde enligt 19 § naturvårdslagen (1974:1025) den 13 september 1982, dnr 11.126-1064-82
- Naturreservatet Munkängarna daterat den 22 mars 1990, dnr 231-23-88

Länsstyrelsen beslutar att naturvårdsområdet upphävs inom de delar som berörs av naturreservatet när nu aktuellt beslut vunnit laga kraft. Naturreservatet Munkängarna upphävs i sin helhet när nu aktuellt beslut vunnit laga kraft.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och utveckla de mycket höga naturvärdena knutna till ekhagar och lövängar med gammal grov ek.
- bevara de mycket höga naturvärdena som är knutna till områdets slutna lövlundar med främst gammal ask och alm.
- bevara och utveckla naturvärden knutna till ytor på kalkmark med mycket tunna jordar eller där kalkhällen går i dagen.
- bevara de inom området förekommande naturtyperna och arterna, som är medtagna i EU:s art- och habitatdirektiv, i gynnsamt tillstånd. Dessa är: *boreonemoral ädellövskog*, 9020; *ädellövskog i branter*, 9180; *lövängar*, 6530 och *trädklädd betesmark*, 9070.
- friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i naturreservatet.

Syftet skall tryggas genom att:

- befintliga ekhagar hävdas genom bete.
- igenvuxna ekhagar och lövängar med grov ek försiktigt restaureras och hävdas genom slåtter eller bete.
- slutna lövlundar lämnas i huvudsak utan andra skötselåtgärder än uttag av gran vid behov.

- granplanteringar avvecklas och ersätts med en lövdominerad lundvegetation.
- ytor på kalkberggrund med tunna jordar eller exponerade kalkhällar hålls öppna genom röjningar och någon form av hävd.
- leder, stigar, rastplatser och andra för friluftslivet viktiga anordningar underhålls löpande.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. avverka skog, gallra, röja eller utföra skogsvårdsåtgärd.
2. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
3. anordna upplag, tippa eller fylla ut med massor.
4. borra, spränga, schakta, gräva, markbearbeta eller bedriva täkt av något slag.
5. markavvattna, skyddsdikey, rensa, lägga igen eller kulvertera dike, dämma, muddra eller utföra annan åtgärd som kan påverka områdets hydrologiska förhållanden.
6. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller tillföra naturliga eller kemiska växtnäringsämnen.
7. som betesdjur använda hästar som skadar barken på träd i betesmarken.
8. bedriva bete mellan 1 nov – 15 april. Bete får inte heller bedrivas så att grässvålen blir söndertrampad.
9. stödutfodra med annat än mineralfoder.
10. utföra sambete med gödslad vall.
11. anlägga eller bredda väg, parkeringsplats eller stig.
12. anlägga mark- eller luftledning, stängsel eller hägnad.
13. uppföra byggnad eller anläggning, bygga till eller ändra byggnads/anläggnings användningsområde.
14. uppföra mast, torn, vindkraftverk eller liknande anordning.

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

15. gräva ner befintliga luftledningar.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.
- Vid reparation av, och underhållsröjningar för, befintliga luftledningar. Markskador ska då undvikas. Vid underhållsröjningar ska samråd ske med Länsstyrelsen senast 6 veckor innan åtgärd.
- Vid reparation och underhåll av befintliga vägar. Vid åtgärder som kan påverka reservatet ska samråd ske med Länsstyrelsen senast 6 veckor innan åtgärd.

- Vid underhållsröjningar, siktröjningar samt beskärning av grova träd längs Kinnekullebanan. Samråd ska ske med Länsstyrelsen senast sex veckor innan åtgärd.
- Vid övergångsutfodring under högst en vecka vår respektive höst efter överenskommelse med förvaltaren och på särskilt anvisad plats.
- Vid flyttning av träd och grenar som fallit över befintliga vägar/stigar eller järnvägen till annan plats inom reservatet.
- Vid reparation och underhåll av befintliga vattenledningar i enlighet med gällande servitut. Vid underhåll och ej akut reparation ska samråd ske med Länsstyrelsen senast 6 veckor innan åtgärd.
- Vid uppförande och underhåll av jaktorn på den plats som är markerad på beslutskartan.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.

1. Utmärkning av naturreservatet i terrängen.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor.
3. Anordning och underhåll av parkeringsplatser, rastplatser och vandringsstigar.
4. Uppsättning och underhåll av stängsel för betesdjur med grindar.
5. Restaurering av ekhagar.
6. Vegetationsröjning, markbearbetning, insådd, beskärning, hamling, gallring och avverkning av träd, buskar och sly.
7. Plantering av träd.
8. Eldning av röjningsmaterial.
9. Anordning av dricksvattenförsörjning för betesdjur.
10. Hävd av skogsmark och naturbetesmark med bete eller slåtter. Om fastighetsägaren/arrendatorn inte hävdar marken enligt gällande skötsel- och bidragsavtal har Länsstyrelsen, som förvaltare av naturreservaten, rätt att utan ersättning till fastighetsägaren/arrendatorn placera erforderligt antal betesdjur på berörda markområden. Länsstyrelsen skall i sådant fall skriftligen informera fastighetsägaren/arrendatorn senast tre veckor innan betesdriften påbörjas.
11. Undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.
12. Körning med motordrivet fordon i samband med skötselåtgärder.

I den till detta beslut hörande skötselplanen (bilaga 3) framgår i detalj var anordningar ska utföras och åtgärder vidtas.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 §)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. framföra motordrivet fordon annat än på bilväg.
2. parkera annat än på särskilt anvisad plats.
3. cykla annat än på Kinnekulle vandringsled och på anlagd väg. Det förbjudet att anordna cykeltävlingar annat än på anlagd väg.

4. rida annat än på markerad ridled och på anlagd väg.
5. medföra okopplad hund.
6. elda.
7. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna träd och buskar.
8. plocka eller gräva upp gräs, örter, mossor, lavar eller svampar. Det är dock tillåtet att plocka bär och matsvamp.
9. fånga eller insamla ryggradslösa djur.
10. inplantera djur- eller växtart.
11. bryta loss, knacka sönder eller föra bort sten, mineral eller fossil från reservatet.
12. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift.

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

13. anordna idrottstävlingar eller andra arrangemang för fler än 200 personer.
14. anordna organiserad ridning annat än på anlagd väg.

Föreskrift 1 gäller ej fastighetsägare eller innehavare av särskild rätt vid skötsel/förvaltning av fastigheten eller vid uttransport av fäلت vilt på sådant sätt att det inte uppkommer skador på mark eller vegetation.

Föreskrift 5 gäller ej fastighetsägare/arrendator vid skötsel/förvaltning av fastigheten eller vid utövande av jakträtt.

Om cykling eller ridning sker på sådant sätt att naturvärden eller vandringsstigar skadas kan Länsstyrelsen komma att ompröva föreskrift 3 och/eller 4. Ridning nära gamla träd undviks när marken är mjuk.

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte när förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.

Beskrivning av naturreservatet

Natur- och kulturvärden

Naturreservatet Munkängarna är beläget på nordvästra Kinnekulle strax öster om Råbäcks och Hellekis säterier. Reservatet är långsträckt och löper längs kalkstensbranten på en sträcka på ca 4 kilometer. Nedanför klevén sluttar marken mjukare ner mot Väneren. Merparten av reservatet är beläget på djupa, näringsrika och kalkrika jordar på alunskifferlagret. Det finns därför en välutvecklad lundflora som domineras av skogsbingel och ramslök men där det också finns en rad andra örter. Torrare förhållanden råder ovanför den närmare 30 meter höga kalkstensbranten där marken ställvis nästan är alvarartad.

Dagens trädskikt består av en gammal generation ask, alm, lind, lönn och ek där ekarna är spärrgreniga och uppenbarligen har vuxit upp i en öppnare miljö. Spärrgreniga ekar är dock ovanliga i de brantare delarna och istället

dominerar här skogsträd av främst ask och alm. Också den yngre trädgenerationen domineras av ask och alm vilka föryngrar sig utan problem under det slutna krontaket. Död ved förekommer relativt rikligt både i form av nedfallna grenar, omkullfallna grova träd, torrträd och innanrötade stam- och grenpartier på de åldriga träden. Buskskiktet består av hassel till stor del men också av skogstry, olvon och i kanterna mot öppnare mark ökar inslaget av hagtorn, hassel och rosor.

Reservatet hyser mycket höga värden knutna till sina slutna ädellövlundar med ask och alm samt till sina ängs- eller hagmarksmiljöer med gammal grov ek. Det finns många krävande och mycket ovanliga arter knutna till båda typerna av miljöer. Flest rödlistade arter hittar man på insekts- och svampsidan och merparten av dessa är beroende av gamla träd eller död ved på ett eller annat sätt. Många rödlistade arter finns också inom andra organsimgrupper. För att förvalta denna artrikedom måste därför slutna lundmiljöer och öppna hagmarks/lövängsmiljöer uppmärksammas i lika stor omfattning.

Markanvändning

Reservatet Munkängarna ligger på mark som tillhör och, under historiens gång, tillhört Råbäcks och Hellekis säterier. En mycket stor del av det avgränsade reservatet anges på äldre kartor som äng och i flera av ängsyrtorna anges förekomst av ek, hassel och körsbär. Idag är merparten av området bevuxet med lövskog. Ett par mindre ytor hävdas fortfarande som betesmark eller hålls öppna genom slåtter. Skogsbruksåtgärder har endast förekommit i begränsad omfattning och främst berört ytor belägna ovanför kalkstenskleven.

Friluftsliv

Munkängarna är ett av Kinnekulles mest välbesökta naturområden. Här finns flera olika typer av anläggningar som underlättar för besökarna såsom flera olika promenadstigar, vägar, bänkar, trappor, picknickytor, ett mindre lusthus etc. Dessutom löper Kinnekulleleden igenom reservatet.

Bebyggelse och anläggningar

Inom reservatet ligger Emelie Höggqvists paviljong som flyttades dit 1846. En ladugård, en jordkällare samt gamla vattenreservoarer ligger också inom reservatet. Många slingrande stigar, flera kalkstenstrappor samt Mörkeklevs grotta härrör från den tiden då delar av reservatet utgjordes av en typisk engelsk park.

Allmänna vägar löper igenom eller intill reservatet i stort sett i hela dess sträckning. Dessutom löper järnvägen igenom reservatets mellersta delar. Reservatets nordligaste del korsas av en kraftledning.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Planeringsbakgrund

Riksintressen m.m.

Naturreseptatet Munkängarna ligger inom riksintresse för naturvård (NR014055), riksintresse för kulturmiljövård (KR11), riksintresse för friluftsliv (FR05) samt riksintresse enligt 4 kap MB. Området omfattas också av Natura 2000 (SE0540063). Det ligger även inom nationellt utpekade odlingslandskap (61-05-S) och regionalt värdefulla odlingslandskap (61-08). Delar av reservatet är utpekade som nyckelbiotop.

Kommunal översiktsplan

Beslutet överensstämmer med intentionerna i översiktsplanen för Götene kommun.

Internationell betydelse

Munkängarna ligger inom Natura 2000-området Kinnekulle, SE0540063. Utvidgningen av naturreseptatet Munkängarna är en del av projektet *Platåberget Kinnekulle – restaurering och bevarande* som delfinansieras av EU-fonden Life-natur.

Befintligt områdesskydd

Det befintliga naturreseptatet Munkängarna upphävs när det nya utvidgade naturreseptatet vinner laga kraft.

Utvidgningen av naturreseptatet Munkängarna ingår i Kinnekulle naturvårdsområde. Länsstyrelsen beslutade om naturvårdsområdet den 13 september 1982. Detta beslut upphävs inom utvidgningen av naturreseptatet Munkängarna när reservatsbeslutet vunnit laga kraft.

Ärendets handläggning

Hela Kinnekulle ingår i nätverket av EU:s mest värdefulla naturtyper Natura 2000. Sverige har därmed ett ansvar att långsiktigt bevara de naturtyper och arter på Kinnekulle som är kopplade till de två EU-direktiven Art- och Habitatdirektivet samt Fågeldirektivet. År 2001 sökte Länsstyrelsen, efter samråd med berörda markägare och brukare, medel ur EU-fonden Life Natur för att möjliggöra detta inom ramen för projektet "Platåberget Kinnekulle – restaurering och bevarande" (LIFE02NAT/S/8484). Projektet pågår från november 2001 t.o.m. juni 2007.

Inom projektet ska minst 850 ha skogsmark och gräsmark som behöver anpassad skötsel för att naturvärdena ska utvecklas och bevaras, avsättas som naturreseptat. Munkängarna är ett naturreseptat som hyser mycket höga naturvärden. Naturreseptatet ska utvidgas inom ramen för projektet.

I samband med utvidgningen har det även framkommit behov av översyn av det gamla beslutet och skötselplanen.

Ett förslag till skötselplan för hela naturreseptatet har tagits fram i två etapper. Under sommaren 2004 utfördes etapp 1. Den utgjordes av en

insektsinventering som ett viktigt underlag i det fortsatta arbetet med skötselplanen.

Konsultfiman Pro Natura har därefter tagit fram förslag till ny skötselplan för hela naturreservatet. Förslaget presenterades för markägare och andra berörda parter i februari 2006. Synpunkter som framkom vid mötet har därefter inarbetats i skötselplanen av Pro Natura.

Förslag till beslut har tagits fram av Länsstyrelsen. Syfte och föreskrifter har justerats i förhållande till tidigare beslut vilket gör att ett nytt beslut fattas för hela reservatet.

Värdering av berörd mark har utförts av Svefa. Överenskommelse om intrångsersättning är tecknad med två fastighetsägare 2005. Götene kommun har godkänt reservatsbildningen utan krav på ersättning för markintrång.

Götene kommun, Hellekis Säteri AB, Hamre Hus AB, Råbäcks Egendom AB, Kinnekullevägens samfällighetsförening, Götene Elförening ek.för. och Birka Nät AB har, som berörda mark- och sakägare, förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m m att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Götene kommun och Skogsstyrelsen. Vägverket, Banverket Västra Banregionen, LRF Skaraborg, Naturskyddsföreningen Skaraborg, Götene-Kinnekullekretsens av naturskyddsföreningen, Västergötlands ornitologiska förening, Västgötabergets svampklubb, Kinnekulle hembygdsförening, Husaby hembygdsförening, Västergötlands botaniska förening, Västsvenska entomologklubben, Bengt Weidow, Södra skog samt Geologisk förening har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Följande yttranden har inkommit:

Götene kommun är positiv till bildandet av naturreservat på Kinnekulle. Kommunen tycker det är viktigt att markägarnas synpunkter vägs in i arbetet.

Länsstyrelsens kommentar: Markägarens synpunkter har beaktats i arbetet med bildandet av naturreservatet.

Vägverket har inget att invända mot bildandet av naturreservatet.

Götene elförening menar att de behöver obehindrat tillträde till området för underhåll, tillsyn och reparationer av ledningar. De meddelar också att det på sikt kan vara aktuellt att markförlägga ledningarna.

Länsstyrelsens kommentar: Enligt föreskrifterna får reparation och underhållsröjningar göras för befintliga luftledningarna. Det krävs samråd för underhållsröjningar och tillstånd från Länsstyrelsen för att gräva ner

befintliga luftledning. Avsikten är att minimera skador på natur- och kulturvärden vid åtgärder. Det är viktigt att markskador inte uppkommer vid körning och att markförläggning av ledningar görs i bästa sträckning. Yttrandet har inte föranlett några ändringar av beslutet.

Banverket har framfört följande synpunkter:

1. Det måste finnas möjlighet att genomföra en upprustning av Kinnekullebanan.
2. För trafikering av Kinnekullebanan krävs löpande underhåll för att upprätthålla säkerheten.

Det finns enligt Banverkets inventering behov av grenröjning på sträckan förbi reservatet vilket även kan inbegripa beskärning av grova lövträd.

Vid nyplantering av träd bör Banverkets principskiss följas vilket bl.a. innebär att ek inte bör planteras närmare spåret än 20 meter.

Plankorsningen för gångtrafik saknar vägskydd. Plankorsningen kommer att förses med en s.k. gångfälla för att öka trafiksäkerheten. "Närsikt" måste kunna upprätthållas vilket innebär att röjning av träd måste vara möjlig.

3. Banverket förutsätter att gränsen till järnvägsfastigheten märks ut.

4. Banverket pekar också på möjligheten att förbättra skyltning mellan hållplatser, vandringsleder och besöksmål.

Länsstyrelsens kommentar:

1. Omfattande arbeten vid Kinnekullebanan, som en upprustning av hela banan, får hanteras när det blir aktuellt. Det kan då behövas tillståndsprövning eller dispensprövning.

2. Beslutet är ändrat så att löpande underhållsröjningar, siktröjningar samt beskärning av grova träd kan genomföras längs Kinnekullebanan.

Vid siktröjning ska grova träd i första hand beskäras. En inventering av grova träd i dagsläget finns i bilaga 3c. Det är viktigt att beskärning av grova träd utförs på ett sätt som inte leder till att träden dör i förtid. Samråd krävs. Ogräsbekämpningsmedel får inte spridas inom naturreservatet. Skötselplanen är justerad så att Banverkets principskiss vid nyplantering av träd är beaktad.

3. Gränsen för naturreservatet märks ut av Lantmäteriet. I gräns mot järnvägsfastigheten sätts reservatsstolpar. Reservatet omfattar inte järnvägsområdet.

4. En av informationsskyltarna till naturreservatet Munkängarna kommer att sättas upp vid Råbäcks station inom reservatsområdet för att tydliggöra att man kan ta sig direkt från stationen in i naturreservatet.

Västgötabergens svampklubb menar att det finns en bristande balans i satsningen på olika naturtyper i Munkängarna. Klubben är mycket tveksam till att omföra en del av ask-almhundarna till ekdominerade lövängar. De menar att Munkängarna är en av Sveriges mest värdefulla svamplokaler och då framför allt i ask-almhundarna. De anser att de delar som ska öppnas upp bör göras betydligt mindre och inte beröra de mest värdefulla ask-almbestånden. De anser även att svampinventering bör utföras i delar av naturreservatet

Länsstyrelsens kommentar: Konsultfirman Pro Natura har utarbetat den nya skötselplanen för ett utvidgat naturreservat Munkängarna. Inför det slutliga skötselplanarbetet genomfördes en inventering av grova lövträd samt en insektsinventering som gav mycket ny kunskap om områdets naturvärden. Förslag till skötselplan presenterades av Pro Natura i januari 2006. Västgötabergens svampklubb var inbjudna och deltog vid presentationen. Syftet med presentationen var att inhämta synpunkter på skötselplanen. Vid mötet framfördes mindre synpunkter som därefter har inarbetats i skötselplanen av Pro Natura. Inventeringar av såväl insekter, vedsvampar och lavar visar på att det finns mycket höga naturvärden knutna såväl till de öppna och igenvuxna gammaleksmiljöerna som de slutna lundmiljöerna. Den skötsel som bedrivs måste förvalta både lundmiljöernas och gammaleksmiljöernas värden på bästa sätt. Länsstyrelsen anser att skötselplanen är väl avvägd mellan dessa mycket höga naturvärden och att det kommer att finnas utrymme för båda miljöernas arter, inte minst med tanke på att reservatet nu utökas väsentligt. Skötselplanen har kompletterats med de artuppgifter som lämnats. Gränsändringar är inte möjliga i detta skede.

Skälen för beslut

Bevarandevärden

Naturreservatet Munkängarna är ett av de absolut värdefullaste naturområdena i hela Västra Götalands län och kanske i hela Götaland. Här finns en exceptionellt rik flora och fauna knuten till i första hand de slutna lundmiljöerna med gammal alm, ask och andra ädellövträd samt de öppna eller igenvuxna gräsmarkerna med gammal ek. Ett mycket stort antal rödlistade arter har under åren noterats i reservatets olika miljöer. En sammanställning av befintlig kunskap visar tydligt att såväl de solöppna gräsmarksmiljöerna med gamla ekar som de slutna lundmiljöerna med ask och alm hyser en mycket rik, särpräglad och ovanlig flora och fauna.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålet *Levande skogar*, delmål 12.1 - långsiktigt skydd av skogsmark och *Ett rikt odlingslandskap*, delmål 13:1 - ökad areal och skötsel av ängs- och betesmarker.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § MB finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. MB och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med reservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Gagnvirke

Alla virkessortiment inkl. grenar och toppar (GROT) som tas ut ur området med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller reservatsförvaltaren.

Insektsangrepp

Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen kommer efter naturreservatsbildningen att vara statens ansvar.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- För att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området krävs tillstånd. Undantag är verksamheter eller åtgärder som direkt hänger samman med, eller är nödvändig för, skötseln och förvaltningen av det särskilda bevarandeområdet. Länsstyrelsen får lämna tillstånd endast om vissa villkor är uppfyllda. (7 kap 28a, 28b och 29 §§ miljöbalken).
- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Förvaltningen ska ske i samverkan med fastighetsägaren och Götene kommun.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Ersättningstalan

Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap 13 § miljöbalken lämnas in till Miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Nya Lidköpings tidning, Skaraborgs läns tidning Skara tidning, Skaraborgsbygden samt Göteborgsposten.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i författningssamlingen och gäller omedelbart även om de överklagas.

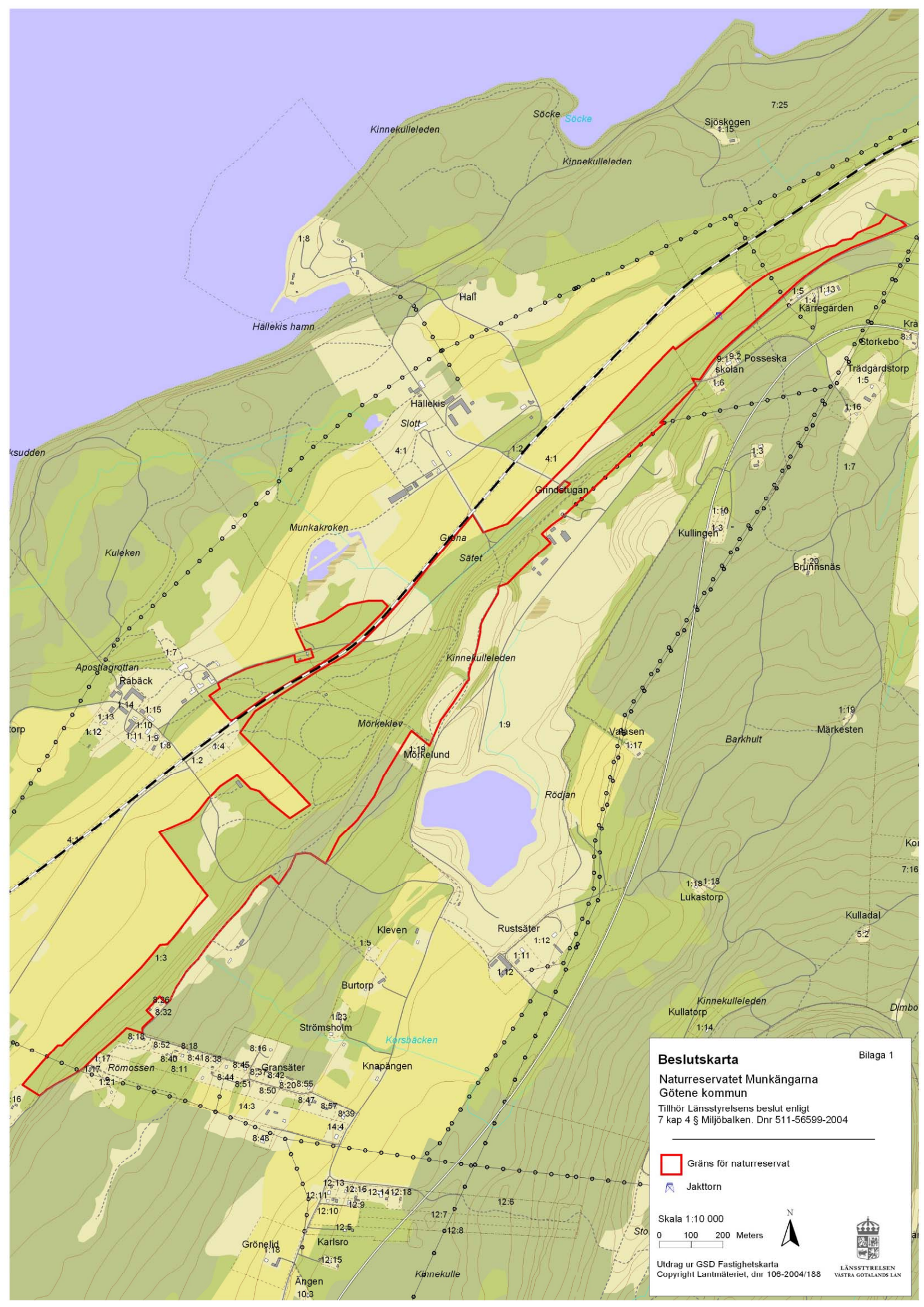
Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär O4:1.

I detta ärende har länsöverdirektör Göran Bengtsson beslutat. Biträdande naturvårdsdirektör Maria Thordarson har varit föredragande. I handläggningen har också deltagit naturvårdsdirektör Sven Swedberg, antikvarie Lisa Ragnarsson, biträdande länsarkitekt Jens Rasmussen och länsjurist Conny Claesson.

Göran Bengtsson

Maria Thordarson

Beslutskarta

Bilaga 1

**Naturservatet Munkängarna
Götene kommun**

Tillhör Länsstyrelsens beslut enligt
7 kap 4 § Miljöbalken. Dnr 511-56599-2004

 Gräns för naturservat

 Jakttorn

Skala 1:10 000
0 100 200 Meters

Utdrag ur GSD Fastighetskarta
Copyright Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

